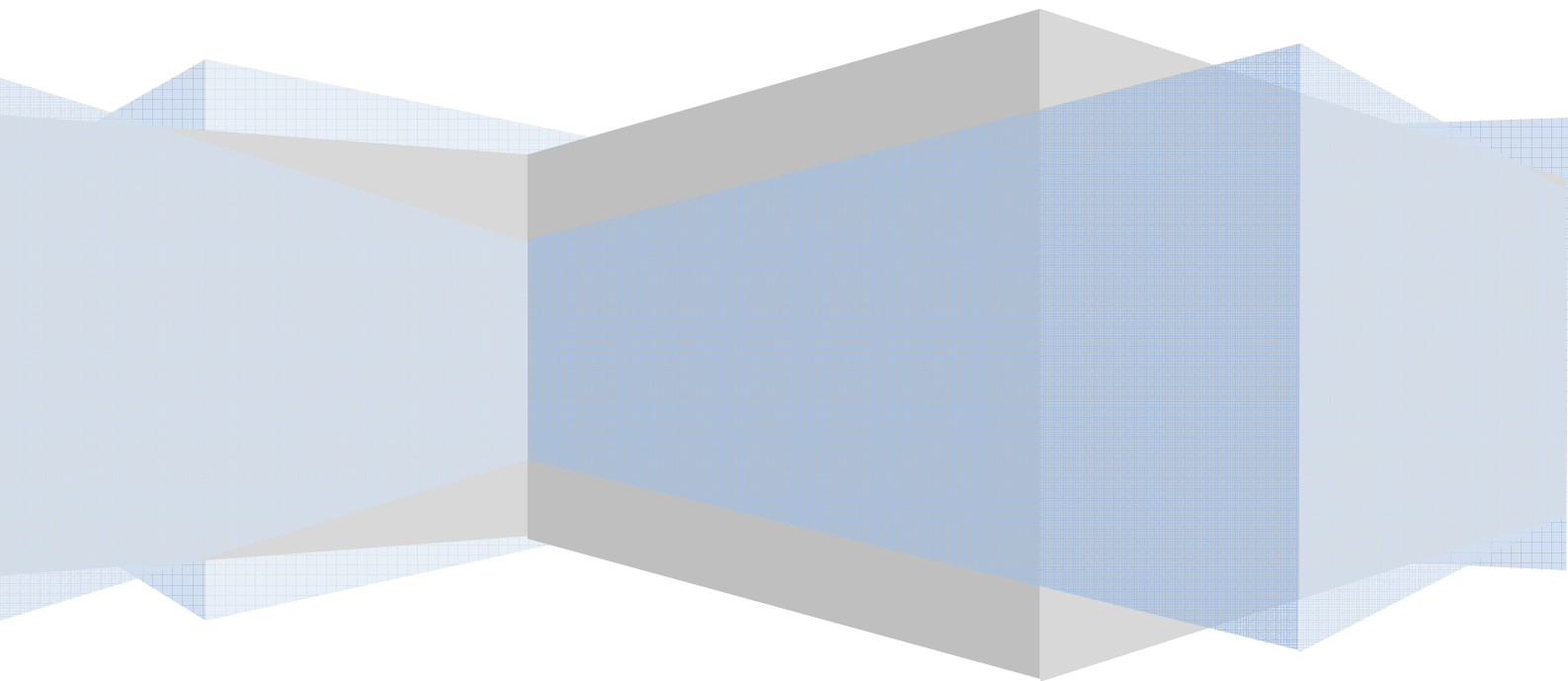


מועצה מקומית כפר ברא

דו"ח מבקר המועצה

לשנת 2016

רו"ח סלאמה זחאלקה – מבקר המועצה





לכבוד
מר מחמוד עאסי
ראש המועצה
שלום רב,

הנדון: דוח מבקר המועצה לשנת 2016

הריני מתכבד להגיש אליך את דין וחשבון מבקר המועצה לשנת 2016 שערכתי בנושא הסעות תלמידים למוסדות החינוך.

הדו"ח מוגש על פי הוראות סעיף 170 ג) (א) לפקודת המועצות. בה בעת מועברים עותקים מהדו"ח לחברי הוועדה לענייני ביקורת כנדרש בפקודת המועצות.

הדו"ח מקיף את ממצאי הביקורת אשר בוצעה במהלך השנה שלגביה מוגש

הדו"ח, לאחר קבלת הערות ותגובת המבוקרים, באשר הייתה, ובעלי התפקידים מולם נערכה הביקורת.

כולי תקווה שדו"ח זה יעזור לכולנו, הנהלת המועצה, מנהלי בכירים, פקידים ושאר העובדים במועצה, על מנת לשפר את המועצה ועל מנת לעשות עבודתנו בצורה הטובה, הנכונה, היעילה, והאפקטיבית עפ"י כללי המנהל התקין.

תשומת הלב מופנת לאופן הטיפול הנדרש בדו"ח הביקורת כמפורט בסעיף 170 ג) (ג)–(ו) לפקודת המועצות. כן מודגש עניין איסור פרסום פרטי הדו"ח

בטרם חלף המועד להגשתו למועצה.

בברכה
סלאמה זחאלקה, רו"ח
מבקר המועצה



תוכן העניינים



עמוד	שם הנושא	פרק
4	רקע כללי	א
7	מטרת הביקורת	ב
7	מתודולוגית הביקורת	ג
8	רקע סטטורי	ד
9	תקציב הסעות תלמידים במועצה לשנת תשע"ו	ה
11	אחריות בעלי תפקידים במועצה	ו
14	הפצת מידע לציבור הקשור בהסעים	ז
15	רישום תלמידים להסעות	ח
16	ט(1) הזכאים להסעות בחינוך הרגיל	ט
18	ט(2) היקף הזכאות וההסעות בפועל בחינוך הרגיל	
20	ט(3) התלמידים המומלצים בהסעות חינוך רגיל	
22	ט(4) אופן הפעלת ההסעות בחינוך הרגיל	
24	השתתפות משרד החינוך במימון ההסעות חינוך רגיל	י
30	יא(1) רקע להסעות תלמידים בחינוך המיוחד	יא
33	יא(2) היקף הזכאות וההסעות בפועל בחינוך המיוחד	
34	יב(1) כישורי המלווה	יב
34	יב(2) דרישות הכישורים ממלווה בהסעות	
35	יב(3) תפקידי המלווה	
37	יב(4) מחויבות הרשות לגבי המלוות	
40	שיבוץ ותכנון מסלולי הסעה בחינוך המיוחד	יג
43	רשימת מסלולים בחינוך המיוחד	יד
45	המלצות	טו

א. רקע כללי

מועצה מקומית כפר ברא מפעילה לתלמידים שמתגוררים בתוך תחום שיפוטה מערך הסעות למוסדות הלימוד וזאת בכדי לעזור לתלמידיה להגיע לבתי הספר המתאימים להם, גם אם המוסד הלימודי הינו רחוק ממקום מגוריהם.

ההסעות גם נותנות מענה לתלמידים בעלי מוגבלויות או צרכים מיוחדים, ועשויות להוות חלופה לבניית בתי ספר נוספים

ההסעות מבוצעות באמצעות חברה קבלנית הסעות עימם מתקשרת המועצה, והן מיועדות לגילאי חינוך החובה, ועד לגיל 21 ללומדים במסגרות החינוך המיוחד.

הכללים לגבי אופן ביצוע ההסעות ולהשתתפות משרד החינוך במימון נקבעו בחוקים, תקנות וחוזרי מנכ"ל.

הקריטריונים להשתתפות משרד החינוך במימון ההסעות כוללים את גיל התלמיד ואת מרחק בית הספר ממקום מגוריו. הנחיות חוזרי מנכ"ל מתייחסות גם להיערכות הנדרשת לצורך מניעת מפגעים בטיחותיים במערך ההסעות, במטרה להבטיח את שלום התלמידים.

בניית תכנית וביצועה בהתאם לצרכי התלמידים, ואישור חשבונות לתשלום הינו תחת אחריות מחלקת החינוך. הפעילות הינה בין המחלקה לבין ממשקים אחרים בין היתר גף הסעות במשרד החינוך, הנהלות מוסדות הלימוד. המסיעים ההורים ו- המלווים.

מחלקת הגזברות אחראית על ביצוע ההתקשרויות מול הקבלנים וחברות ההסעה, ובכלל זה על עריכת מכרזים וחוזים, קבלת ערבויות



מעבר לסוג המסגרת ומצב התלמיד נלקח בנוסף גם קריטריון המרחק של בית התלמיד מהמוסד החינוכי, כאשר המרחק המצדיק הסעה בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד, לגבי תלמידים עם לקויות קלות יחסית, הינו מעל 2 ק"מ לילדים מגיל 3 ועד כיתה ד', ומעל 3 ק"מ לילדים מכיתה ה' ומעלה. לגבי תלמידים בחינוך המיוחד עם לקויות קשות ישנה זכאות להסעה ללא קשר להגבלת מרחק.

במסגרת עבודת מחלקת החינוך בתחום ההסעות יהא מוטל עליה הפונקציות הבאות:

א. התקשרויות והתחשבות עם הקבלנים המסיעים.

ב. ארגון ההסעות.

ג. מעקב אחר בטיחות בהסעות.

ד. פיקוח על ביצוע ההסעות.

נושא ההסעות הינו בעל חשיבות רבה וככזה הוא זכה להתייחסות פרטנית של משרד החינוך בשיתוף עם מרכז השלטון המקומי, זאת אף כי האחראיות על ביצוע ההסעות חלה על הרשות המקומית. במסגרת ההתייחסות הפרטנית, משרד החינוך בשיתוף מרכז השלטון המקומי ניסחו חוזה מחייב עליו קבלני ההסעות צריכים לחתום (להלן – "חוזה ההסעות"). לחוזה ההסעות מצורפים מספר נספחים אותם יש למלא הכוללים, בין היתר, פירוט רכבים, ביטוחים, ערבויות בנקאיות ועוד.

גם מבקר המדינה התייחס לנושא ההסעות על ידי הרשויות המקומיות בצורה פרטנית, התייחסות לנושא קיבלה ביטוי בדוח הסעות תלמידים למוסדות חינוך, שבו רוכזו ממצאי הביקורת שנערכה על ידו לגבי השנים 2004-2007. מהערות המבקר בדוח ניתן ללמוד על הדברים אותם מצפים שהעירייה תבצע בנושא הסעות התלמידים.



בנושא ההסעות לא קיים במחלקת החינוך נוהל פנימי להסעת תלמידים במוסדות החינוך הכולל הנחיות למנהלי מוסדות החינוך בנושא ההסעות. אף על פי שקיים נוהל שאינו בכתב והוא רענון נהלי הבטיחות וכדומה, אולם הנוהל אינו מקיף את מכלול הפעילות של מערך ההיסעים כגון התקשרות עם הקבלנים, פיקוח על עבודתם, התחשבות כספית וכד'.

המלצת הביקורת

יש להכין נוהל עבודה עירוני מקיף בנושא הסעות תלמידים בהיבטים מנהלתיים ובטיחותיים בתאום עם קצין הבטיחות

התייחסות מנהל מחלקת החינוך

מנהל מחלקת החינוך עובד לבד במחלקת ההסעות והוא מתקשר עם כל המוסדות וקבלני ההסעות טלפונית ועושה ישיבות מול הגורמים השונים במחלקת החינוך, בקשר להמלצה היא מקובלת כך שהדבר יעשה בכתב



ב. מטרת הביקורת

הביקורת נועדה לבדוק אם מערך ההסעות התלמידים מתנהל בהתאם להוראות המחייבות ובאופן מסודר, יעיל וחסכוני, תוך בקרה נאותה ופיקוח הולם של הגורמים האחראים. וכן לבדוק את אופן ביצוע פעילויות מרכז ההיסעים השונות מבחינת עמידה בדרישות החוק, בדרישות נוהלי העירייה ובדרישות המנהל הציבורי התקין, כפי שיפורט בפרקי הביקורת עצמם, וזאת במטרה להצביע על ליקויים, באם ישנם, במצב הקיים ולהמליץ על דרכים לתיקונם, כל זאת מתוך כוונה לשפר ולייעל את תפקוד מרכז ההיסעים.

ג. מתודולוגית הביקורת

לצורך ביצוע הביקורת התקיימו פגישות עם הגורמים המטפלים בנושא, ובכלל זה עם גזבר המועצה, מנהלת מחלקת החינוך, מזכירת החינוך, מנהלת החשבונות, ועובדים נוספים.

הביקורת סקרה תיקים, קבצים ומסמכים רלוונטיים, וערכה גם בדיקות שטח מדגמיות במערך ההסעות בחינוך המיוחד.

וכן נתקיימה שיחת פתיחת ביקורת מנהל המחלקה, גזבר המועצה, מזכיר המועצה.



ד. רקע סטטוטורי

- תקנות העירייה (מכרזים), התשמ"ח – 1987 (להלן – "תקנות המכרזים").
- נוהל עירייה מספר 00.02.01 – הכנת חוזים ומכרזים (להלן – "נוהל הכנת חוזים ומכרזים").
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך ס"ד/10(א)
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך ס"ז/8(ג) בעניין הסעות תלמידים ועובדי הוראות למוסדות חינוך רשמיים
- חוזר מנכ"ל משרד הפנים מס' 1/2006 ממרס 2006 הקובע את סכומי העסקאות המחייבים מכרזים פומביים ומכרזי זוטא (ראה נספח 1).
- דו"ח מבקר המדינה משנת 2007 על הביקורת בשלטון המקומי עמודים 103-143 "הסעות תלמידים למוסדות חינוך" (להלן – "דוח מבקר המדינה")
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך "הסעות תלמידים ועובדי הוראה למוסדות חינוך רשמיים",
- חוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות, התשנ"ד - 1994
- תקנות הסעה בטיחותית לילדים נכים מפרטי רכב בטיחותי, (תשנ"ה 1995)
- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח – 1998



ה. תקציב הסעות תלמידים במועצה לשנת תשע"ו

להלן פירוט סעיפי ההוצאות שנכללו בתקציב המועצה בשנים האחרונות בנושא הסעות תלמידים למוסדות חינוך:

שנת תשע"ו	שנת תשע"ה	שנת תשע"ד	שם הסעיף	מספר הסעיף
361	435	372	הסעות חינוך מיוחד	1817850750
583	540	365	הסעות חינוך רגיל	1817800750
944	975	737	סה"כ	

להלן פירוט סעיפי ההכנסות שנכללו בתקציב המועצה בשנים האחרונות בנושא הסעות תלמידים למוסדות חינוך:

שנת תשע"ו	שנת תשע"ה	שנת תשע"ד	שם הסעיף	מספר הסעיף
283	437	312	הסעות חינוך מיוחד	1317810920
623	556	508	הסעות חינוך רגיל	1317800920
906	993	820	סה"כ	

הביקורת בחנה את הנתונים הכספיים המוצגים לעיל, מהם עולה כי סך העלויות בשנת הלימודים תשע"ו -2016 הגיע ל-944 אלש"ח עבור כלל פעולות ההסעות. משרד החינוך השתתף ב-906 אלש"ח, כך שחלקה של המועצה הגיע ל-38 אלש"ח. כאשר סך העלויות בהסעות חינוך מיוחד הגיע ל-361 אלפי ש"ח, משרד החינוך השתתף ב-85% מהעלויות בסך 283 אלפי ש"ח.



חשוב לציין שבגין שנת הלימודים תשע"ד הביקורת לא מצאה תשלום בגין הסעות בחופשה

זה המקום לציין את הנעשה ברשויות אחרות, בהן השתתפות הרשויות המקומיות בתקציב ההסעות נעה בין 0% ל-20%, ועיקרה מופנה להסעות חינוך רגיל.

נמסר לידי הביקורת שקיים דיון עם ועדת ההסעות המחוזית לגבי תשלום הסעות בחופשה לשנת הלימודים תשע"ד ו- השלמה בגין תשע"ו



1. אחריות בעלי תפקידים במועצה

להלן פירוט בעלי התפקידים במועצה שטיפלו במועד הביקורת בנושא הסעות תלמידים:

מנהל מחלקת החינוך

אחריות על מכלול פעילות האגף בתחום הסעות תלמידים, מתן הנחיות למזכירת החינוך וביצוע מעקב ופיקוח על ביצוע ההסעות במועד ובהתאם להנחיות, אחריות על קשר עם ההורים ומשרד החינוך לגבי קביעת זכאויות להסעות תלמידי החינוך המיוחד.

אחריות על ארגון ותפעול ההסעות והמלווים, שיבוץ תלמידים להסעות, קשר עם הנהלות בתי הספר, הורים, מסייעים, מלווים, וגורמים נוספים, בדיקת חשבונות.

גזבר המועצה

אחריות על ביצוע התקשרויות עם קבלנים וחברות הסעה בהתאם להנחיות הגזבר, כולל פרסום מכרזים, ריכוז הטיפול בבחירת הזכיינים ע"י ועדת מכרזים, החתמה על חוזים,

במועד הביקורת מזכירת החינוך שביצעה דיווח בפיקוח מנהל מחלקת החינוך הייתה חדשה. נמצא כי המזכירה טרם השתתפה בקורס או בהשתלמות מקצועית בנושא הסעות תלמידים אולם כל עבודתה הייתה בפיקוחו של מנהל מחלקת החינוך שהוא עבר השתלמות מקצועית בנושא הסעות תלמידים.

מנהל מחלקת החינוך ציין בתגובתו לטיוטת הדוח כי המלצת הביקורת התקבלה, והמזכירה תשתתף בקורס להכשרת ממונים על הסעות תלמידים. אך יחד עם זאת היא מודרכת באופן ישיר ממנהל המחלקה בכל הקשור להסעות.

מנהל המוסד החינוכי

בחוזר מנכ"ל משרד החינוך (מס 3.3-6 'נספח ג') בנושא הנחיות ביטחון ובטיחות בהסעות נקבע, כי על מנהלי מוסדות החינוך לבצע בין היתר את הפעולות הבאות:

א. פעולות לתכנון - מנהל המוסד ישקול מינוי רכז הסעות ומינוי נאמני הסעות וייזום פעולות חינוך והסברה במהלך השנה.

ב. שיתוף ההורים - מנהל המוסד ישתף את ההורים, וידריך וינחה אותם בכל הנוגע לאחריותם הישירה להתנהגות הילדים בתחנת האיסוף וההורדה, בזמן הנסיעה, בחציית כביש וכדומה. בדיקה של אירועים חריגים והפקת לקחים - מנהל המוסד יקבע נהלים פנימיים להתנהגות במקרה שילד אינו מגיע למוסד החינוך.

ג. הסעות תלמידים בחינוך המיוחד - בהסעות לתלמידי החינוך המיוחד ידאג מנהל המוסד לוודא שהמלווים מתודרכים בכל הנוגע לבטיחות ההסעה.

מנהל מחלקת החינוך מסר לביקורת, כי שמות התלמידים המוסעים מועברים להנהלות בתי הספר ומהנהלת הבי"ס למועצה בתחילת כל שנת לימודים, יחד עם זאת המועצה מוודא שהמוסעים למוסד הלימודים מפוקחים מנציג בבית ספר שהוא אחראי על הודעה על שינויים בשעות הלימוד, וכן גם מלווה את המוסעים בעליה ומהירידה מההסעה והן פועלות על מנת לקדם את רמת הבטיחות בהסעות התלמידים, בין היתר באמצעות ביצוע הפעולות הבאות:



בעת שינוי מערכת הלימודים מתקשרים ומודיעים על כך להסעות

מומלץ שמחלקת החינוך ירענן בנוהל בכתב לכל מנהלי מוסדות החינוך לגבי הנחיות חוזר מנכ"ל שצוינו לעיל. מנהל מחלקת החינוך ציין בתגובתו לטיוטת הדוח, כי בדיקה של אירועים חריגים והפקת לקחים תתקיים ע"פ נהלי משרד החינוך, מנהל מחלקת החינוך עובד לבד במחלקת ההסעות והוא מתקשר עם כל המוסדות וקבלני ההסעות טלפונית ועושה ישיבות מול הגורמים השונים במחלקת החינוך, בקשר להמלצה היא מקובלת כך שהדבר יעשה בכתב

מומלץ שמחלקת החינוך תבקש מהנהלות בתי הספר למסור בתחילת שנה בהתאם להיקף ההסעות, שם של איש קשר (בין אם מורה או עובד מינהלה) כרכז הסעות מוסדי, שיהיה אחראי על הדרכות תלמידים בנוגע להתנהגות בהסעות, מינוי נאמני הסעות מתוך תלמידי השכבה הבוגרת, ריכוז הטיפול בתלונות הורים ומורים לגבי ביצוע ההסעות, ויצירת קשר, במידת הצורך, עם ההורים ועם מנהל מחלקת החינוך במועצה.

התייחסות מחלקת החינוך

בחלק מהמוסדות למרות שאין תגמול בגין תפקיד זה לכן המורים אינם מסכימים לעשות זאת ואז האחריות מוטלת על המזכירות ושומר ביה"ס וכבר נוהל זה קיים.

ז. הפצת מידע לציבור הקשור בהסעים

במועד הביקורת נמצא שמידע על הסעות תלמידים למוסדות חינוך מתפרסם בתחילת שנה למזכירות הביתי ספר ובפייסבוק של המועצה, בנוסף לפרסומים באתרי משרד החינוך והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. המידע הרלוונטי שנמסר, כלל את הנושאים הבאים:

מידע על הסעות תלמידים למוסדות החינוך המיוחד
מידע להורי תלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בחינוך הרגיל
זכויות ונהלים לילדים בעלי צרכים מיוחדים
כללי הזכאות לחינוך המיוחד לילדים בעלי לקויות קשות
כללי התנהגות ובטיחות בנסיעה
כללי דיווח על איחורים, תקלות או בעיות בנסיעות
כללי דיווח על שינויים במערכת השעות
כללי דיווח על היעדרות ממושכת של תלמידים מהלימודים
כללי דיווח על שינויי כתובת מגורים

הפניה לחוזר מנכ"ל משרד החינוך בנושא זכאויות להסעות ומלווים.
בתחילת שנת הלימודים מרעננים את הנהלים וההנחיות לתלמידי החינוך הרגיל דרך חלוקת פליירים ומתן הסבר ברמקולים של רכבי ההסעה בחינוך הרגיל

הנחיות אלה מפרטות לתלמידים כיצד לנהוג בזמן ההמתנה להסעה, העליה לרכב ההסעה ובזמן הנסיעה, וכן חובות הנהג, הצורך להישמע להוראות המלווה, (לתלמידי החני"מ) והצעדים המשמעותיים שיינקטו כנגד מפירי ההנחיות



ח. רישום תלמידים להסעות

במהלך חודש יוני בכל שנה מעביר הבית ספר למחלקת החינוך רשימת התלמידים המשובצים בבתי הספר בשנת הלימודים הבאה על פי המנב"ס. יחד עם זאת המועצה מסתייעת בקב"ס שבמסגרת תפקידו משוחח עם יועצת בית הספר ומגיעים לרשימות תלמידים אלה.

באשר להסעות תלמידים בחינוך המיוחד יאותרו התלמידים עפ"י וועדות השמה ושיבוץ שנדרש קיומה בעת קליטת התלמיד במוסד לחינוך המיוחד

המלצת הביקורת להפיץ חוזר להורים בנושא הסעות תלמידים לבתי הספר, אליו מצרפים טופס רישום להסעות

בחוזר האמור מביאים לידיעת ההורים מועדי ונהלי הרישום להסעות, ופורטו הכללים לביצוע ההסעות, כולל תעריפים, מסלולים ורשימת תחנות איסוף.

התייחסות מחלקת החינוך שיטת רישום תלמידים דרך ההורים/אינטרנט נוסתה בעבר והתברר שאינה מתאימה ליישום במועצה וזאת בגלל שלא כל התלמידים נרשמו להסעות בקשר להפצת חוזר להורים, מנהל מחלקת החינוך רואה בהתקשרות ישירה עם התלמידים בחינוך הרגיל היא שיטה יעילה יותר מהתקשרות עם הוריהם כי החלק החשוב זה להעביר את המודעות לילדים עצמם יחד עם זאת לתלמידים בחינוך המיוחד קיים הסבר מילולי להורים כאשר מתקיימת וועדת ההשמה.

ט. הסעות תלמידים בחינוך הרגיל

ט(1) הזכאים להסעות בחינוך הרגיל

להלן פירוט הזכאים להסעות בחינוך הרגיל, עפ"י הנחיות משרד החינוך:

א. תלמידי החינוך הרגיל, בגילאי גן חובה לא כולל גילאי (3-4) ותלמידים מכיתה א' עד י' זכאים להשתתפות בהוצאות הסעה לגני חובה ולבתי ספר רשמיים בלבד.

ב. תלמידי החינוך הרגיל, בכיתות י"א וי"ב ברשויות בהן אין בתי ספר על יסודיים, זכאים להסעות ליישוב הקרוב ביותר ובתנאי שהתלמידים לומדים במוסדות חינוך על-יסודיים בפיקוח האגף לחינוך על-יסודי במשרד החינוך

ג. המרחק המזערי בין מקום המגורים לבית הספר הקרוב ביותר, המצדיק השתתפות בהוצאות ההסעה, הינו 2 ק"מ לתלמידים מגן חובה ועד כיתה ד'. לתלמידי כיתה ה' ומעלה, נקבע המרחק המזערי ל - 3 ק"מ.

ד. לתלמידים השוהים בפנימיות, בהוסטלים או בקרב משפחות אומנות או מאמצות, שיעור ההשתתפות של המשרד יהיה זהה לשיעור ההשתתפות הקבוע לרשות המקומית. ביישוב שיש בו בית ספר על-יסודי מקיף תאושרנה הסעות לכיתות" אתגר" (בעבר" הכוון") בלבד, ביישוב הקרוב ביותר.



ה. תלמידים הלומדים בחוות חקלאיות, במרכזים ימיים, במרכזים טכנולוגיים מקצועיים ובמסגרות למחוננים, זכאים להשתתפות המשרד בתנאי ששיעורים אלה הינם חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים המאושרת ובהתאם למרחקים המצדיקים השתתפות. תלמידים הלומדים בחווה חקלאית זכאים להסעה פעם בשבוע, הלוך ושוב, בהתאם לאישור ועדת ההסעות המחוזית.

ו. תלמידים הלומדים במרכזים טכנולוגיים, יהיו זכאים להסעה. שיעור ההשתתפות של המשרד יהיה השיעור הרגיל המקובל. לא תינתן השתתפות בהסעות תלמידים לשיעורים ולחוגים מקצועיים אחרים. השתתפות משרד החינוך מותנית בכך שהתלמיד לומד בבית הספר או בגן הקרוב ביותר למקום מגוריו, והתואם את המגמה החינוכית הרצויה לו ממלכתית או ממלכתית-דתית. כל מגמה אחרת אינה מזכה בהשתתפות המשרד בהוצאות ההסעה, ואם ההורים מעוניינים בבית ספר מסוים מסיבה כלשהי, עליהם לשאת בהוצאות ההסעה.



ט(2) היקף הזכאות וההסעות בפועל

להלן נתונים לגבי היקף התלמידים במוסדות החינוך במועצה בשנת הלימודים תשע"ו, עפ"י נתונים שנמסרו לביקורת ע"י מחלקת החינוך

סוג מוסד	מספר מוסדות	מספר תלמידים
מוסד לימוד ייחודי	1	17
בתי ספר תיכוניים	7	248
סה"כ	8	265

הסעות התלמידים הזכאים בחינוך הרגיל בוצעו במועד הביקורת באמצעות החברה למשק וכלכלה דרך חברת ההסעות תיור וסיור הגליל ח.פ. 512513425 אשר זכתה במכרז לבחירת המסיע במסגרת מכרז הס/18/2014 . פתרון זה כלל הסעות מחוץ לתחומי המועצה וזאת בהיעדר פתרון חינוכי בתחומי המועצה לתלמידי ותלמידות שכבה התיכון בחינוך הממלכתי

לביקורת הוסבר כי חישוב הזכאות המחלקת החינוך נעשה באמצעות תכנה ייעודית שנמצאת באתר משרד החינוך (הסעות נט) בו מעודכנים מידי שנה נתוני הזכאות , ובמועד הרישום המחלקה מסתמך על נתוני הזכאות בשנה הקודמת.

יש לציין כי תהליך אישור הזכאות להסעות בחינוך הרגיל על ידי משרד החינוך מתחיל בתחילת שנת הלימודים כאשר נשלחת רשימה לאגף הסעות במשרד החינוך ורק אז מקיימים את ההסעות.

יש לציין כי מערכת הדיווח במשרד החינוך מתאפשרת בחודש דצמבר לאותה שנה יצוין כי נכון לחודש פברואר , 2016 הזכאות עבור שנת הלימודים תשע"ו עדיין לא מאושרת ע"י משרד החינוך.

בתקופת ההמתנה עד לקבלת אישורי הזכאות להסעות התלמידים ממשרד החינוך,



המועצה מקבלת מקדמות לפי 80% מתקצוב שנה קודמת לכן היא נאלצת לספק מימון בייניים לביצוע ההסעות .

צורת התחשבות זו היא בכלל המועצות כי זה הוא נוהל אגף ההסעות במשרד החינוך שהמועצה תקבל חלק יחסי בלבד מהתקציב עד לאישור התקציב במחוז ורק אז יתקבל כל התקציב בשלמותו.

לפי נוהל זה המועצה תישא בחלק הלא מתוקצב עד לאישור וועדת ההסעות במשרד החינוך.



ט(3) התלמידים המומלצים

בדיקת נתוני ההסעות בשנת הלימודים תשע"ו העלתה, כי המועצה דיווחה הסעות עבור 265 תלמידים. משרד החינוך אישר זכאות ל 259 תלמידים, ולכן עבור 6 תלמידים בלבד לא התקבל באותה שנה מימון חיצוני ממשרד החינוך. לגבי שנת הלימודים תשע"ז המועצה אישרה הסעות עבור 259 תלמידים. משרד החינוך אישר זכאות ל 247 תלמידים, ולכן עבור 12 תלמידים לא התקבל באותה שנה מימון חיצוני ממשרד החינוך להלן נתוני הזכאים בשנת תשע"ו, עפ"י נתונים שנמסרו לביקורת ע"י אגף חינוך:

מספר תלמידים מאושרים	מספר תלמידים מוסעים בפועל	נושא הסעה
242	248	הסעה ללא פתרון ישוב
17	17	מחוננים
259	265	סה"כ

להלן נתוני הזכאים בשנת תשע"ז, עפ"י נתונים שנמסרו לביקורת ע"י אגף חינוך:

מספר תלמידים מאושרים	מספר תלמידים מוסעים בפועל	נושא הסעה
231	243	הסעה ללא פתרון ישוב
16	16	מחוננים
247	259	סה"כ



התייחסות מחלקת החינוך

הורי התלמידים שלא קבלו אישור למימון ההסעה שלהם (6 תלמידים בתשע"ו , 12 תלמידים בתשע"ז שבשנתיים אלה הם תלמידים המוסעים לאום אלפחם) נשאו בעלויות ההסעה, יש לציין שאין המועצה מסיעה אותם במערך ההסעות שלה, ומטרת הדיווח על תלמידים אלה זה לנסות לקבל אישור להסעה ולזכות הוריהם

ט(4) אופן הפעלת ההסעות

מערך ההסעות בחינוך הרגיל פועל באמצעות הפעלת קוי הסעות, בהתאם להנחיות מפורשות בחוזר מנכ"ל משרד החינוך המנחות ומחייבות את המועצה המקומית להסיע תלמידים שאין להם פתרון לימוד בתחום המועצה, כמפורט להלן:

"ברשויות מקומיות שאין בהן בית ספר על-יסודי כלשהו תאושרנה הסעות ליישוב הקרוב ביותר גם לתלמידי כיתות י"א-י"ב. ביישוב שיש בו בית ספר על-יסודי מקיף תאושרנה הסעות לכיתות "אתגר" (בעבר "הכוון") בלבד ביישוב הקרוב ביותר. למען הסר ספק, אין השתתפות במימון הסעות לתלמידי י"א-י"ב בכיתות "אתגר" בתוך היישוב.."

המועצה נתנה לחברת משק וכלכלה לנהל את מערך ההסעות לרבות קיום הליך המכרז, והיא מספקת לידי המועצה ספקים הזוכים אצלה שהמועצה תהא רשאית לבחור מהם הקבלן המבצע.

כפועל יוצא מכך, קיים הסכם בין המועצה לבין הקבלן המבצע לבין החברה למשק וכלכלה, בו נקבע במשותף כי הקבלן המבצע ירשתו כל הכפר בקווי תחבורה לתלמידי העל יסודי המותאמת לצרכי מערכת החינוך המקומית ותלמידים בעלי המגבלות בהסעות תלמידי החינוך המיוחד

בתום תהליך המכרז ובחירת המסיע, מודיעה המועצה על הזוכה ונקבעים מולו קווי ההסעה הנדרשים. המועצה אינה גובה תשלום מההורים כנגד הפעלת אותם הקווים כאמור בחוזר המנכ"ל:



במקרה של צורך בהסעת תלמידים מרשות מקומית אחת לרשות מקומית אחרת, הנובע מהיעדר בית ספר מתאים ברשות שבה התלמידים מתגוררים, **לא תהיה גבייה מן ההורים בעבור ההסעה**. זאת גם אם מדובר בשני יישובים שונים השייכים מוניציפלית לאותה רשות מקומית. במקרה כזה, וכאשר הרשות מבקשת את השתתפות המשרד, תתחלק עלות ההסעה בין הרשות המקומית ובין משרד החינוך בהתאם לשיעורי ההשתתפות המקובלים.

י. השתתפות משרד החינוך במימון ההסעות

כפועל יוצא מהחלת חוק חינוך חובה, משרד החינוך משתתף ביחד עם הרשויות המקומיות במימון הסעות תלמידים בחינוך הרגיל שבאזור מגוריהם אין בית ספר, או שבית הספר המתאים להם נמצא בריחוק ניכר מביתם.

השתתפות משרד החינוך מתבצעת בהתאם לקריטריונים ובשיעורים שנקבעו בחוזר מנכ"ל המשרד, כאשר החישוב נעשה לפי תלמיד בכפולה של מספר התלמידים שהמשרד אישר את זכאותם להסעה.

הזכאות להסעות במערך החינוך הרגיל נקבעת לפי המרחק מבית התלמיד למוסד החינוכי בו הוא לומד.

א. תלמידים מגן חובה ועד כיתה ד' זכאים להסעה, אם מקום המגורים נמצא במרחק של לפחות 2 ק"מ מהמוסד החינוכי

ב. תלמידים מכיתה ה' ועד כיתה י' זכאים להסעה אם מקום המגורים נמצא במרחק של לפחות 3 ק"מ מהמוסד.

משרד החינוך קבע תעריף אחיד להסעה לתלמיד. התעריף נכון לחודש ינואר 2014 עומד על 20.68 ש"ח לתלמיד. תעריף זה מתעדכן אחת למספר שנים, בהתאם לנוסחה שנקבעה בין משרד החינוך למשרד האוצר. בתעריף זה נעשה שימוש בשנת הלימודים תשע"ו.



במהלך חודש דצמבר מידי שנה ולעיתים מאוחר מגישה המועצה לאישור מנהל אגף הסעות והקצאות במשרד החינוך דו"ח לגבי אותה שנת הלימודים, המפרט את הזכאויות ומסלולי הנסיעה. הדיווח נעשה באופן ממוחשב באמצעות מערכת הסעות נט. לאחר קבלת אישור או משוב ממשרד החינוך וקביעת הזכאות, חלקו של המשרד במימון ההסעות לתלמידים הזכאים מועבר לחשבון המועצה, בסדרה של תשלומי בפועל.

להלן נתוני הסכומים שהועברו ממשרד החינוך למועצה בגין הפעלת ההסעות לחינוך הרגיל, לשנת הלימודים תשע"ו, עפ"י דוחות מיתר של משרד החינוך:



יעד חינוכי	טווח כיתות	מספר ימים	מס' מוסעים מאושרים	אחוז השתתפות	תעריף בש"ח	תקצוב שנתי
חט"ב אבן סינא	ז-ח	177	2	85%	20.68	6,222.61
חט"ב אבן סינא	ט	177	2	85%	20.68	6,222.61
חט"ב אבן סינא	י	177	4	85%	20.68	12,445.22
חט"ב אבן סינא	יא-יב	177	5	50%	20.68	9,150.90
מדעים ותיכון גלגוליה	י	177	18	85%	20.68	56,003.51
מדעים ותיכון גלגוליה	יא-יב	177	55	50%	20.68	100,659.90
מח"ט תיכון טכנולוגי	י	177	9	85%	20.68	28,001.75
מח"ט תיכון טכנולוגי	יא-יב	177	26	50%	20.68	47,584.68
מחוננים טירה	א-ו	96	9	80%	20.68	14,294.02
מחוננים טירה	ז-ח	96	8	80%	20.68	12,705.79
מכללה למדע וטכנולוגיה	י	213	35	85%	20.68	131,043.99
מכללה למדע וטכנולוגיה	יא-יב	213	36	50%	20.68	79,287.12
מקיף כפר קאסם	י	203	22	85%	20.68	78,503.35
מקיף כפר קאסם	יא-יב	203	28	50%	20.68	58,772.56
סה"כ	-	2,440	259	-	-	640,898.02

מהטבלה לעיל ניתן להסיק שקיים 6 יעדים להסעות בחינוך הרגיל כאשר ליעדים אלה מוסעים 259 תלמידים בשכבות הגיל ז-יב, וזאת בגלל שאין בישוב פתרון חינוכי לאותם התלמידים.

סך התקבול השנתי בגין תשע"ז הוא 641 אלפי ₪ והוא ניתן על פי תעריף קבוע פר תלמיד אף על פי זאת אחוז ההשתתפות משתנה כפי שנאמר בסעיף 2.9 לחוזר מנכ"ל בנושא הסעות תלמידים ועובדי הוראה למוסדות חינוך רשמיים

להלן שיעורי ההשתתפות של משרד החינוך בהוצאות של הרשויות המקומיות:

- א. מועצות אזוריות: 85% של העלות המאושרת על ידי המשרד עבור תלמידים עד כיתה י' ועד בכלל ו-50% של העלות המאושרת על ידי המשרד עבור תלמידי כיתות י"א-י"ב.
 - ב. רשויות או יישובים שחלה בהם חובת הסעת תלמידים ברכב ממוגן נגד ירי: 90% של העלות המאושרת על ידי המשרד.
 - ג. רשויות מקומיות ורח"מים (רשויות חינוך מקומיות): 50% של העלות המאושרת על ידי המשרד.
 - ד. רשויות מקומיות שמתקיימים בהן 3 תנאים מצטברים -
 - מספר תושבים עד 75,000
 - אשכול סוציו-אקונומי 1-5
 - מענק איזון של משרד הפנים מ-300 ש"ח לתושב לשנה - 80% של העלות המאושרת על-ידי המשרד.
 - ה. רשויות מקומיות נטולות מענק: 40% של העלות המאושרת על ידי המשרד.
- שיעורי השתתפות אלה כפופים לחוק התקציב.

בהתאם להנחיה לעיל מועצה מקומית כפר ברא מתוקצבת בהתאם לנוהל תקצוב מועצה אזורית דהיינו תלמידים עד כיתה י' יקבלו אחוז השתתפות של 85% ותלמידים בשכבות גיל יא-יב, משרד החינוך ישתתף ב-50% מההסעה.



יש לציין שהמועצה עומדת בסעיף ד' להנחית משרד החינוך וזאת שהמענק איזון לתושב עומד על 300 ₪ אלא פחות.

התייחסות מחלקת החינוך

ממנהל מחלקת החינוך נמסר שהוא שלח מכתב למנהל אגף הסעות בירושלים כדי לקבל תקצוב בגין תלמידי יא ו-יב בחינוך הרגיל לפי סעיף ד' לחוזר המנכ"ל דהיינו באחוז השתתפות של 80%, והבקשה נענתה בכך שזה לא נבוג לתת דבר זה בכל הרשויות

נתוני הכנסות מול הוצאות

להלן נתוני הכנסות והוצאות המועצה מהפעלת מערך ההסעות בחינוך הרגיל במהלך שנת הלימודים תשע"ו, עפ"י רישומי הנהלת החשבונות במועצה:

שם הסעיף	שנת תשע"ה	שנת תשע"ו
הכנסות הסעות חינוך רגיל	542	623
הוצאות הסעות חינוך רגיל	540	583
סה"כ	2	40



להלן טבלה המפרטת את הכמויות בגין חודש אוקטובר

מסלול	יעד	מספר מוסעים מקסימאלי	מספר ימים ביצוע בפועל	מספר מוסעים מאושר	ימי נסיעה לפי התקצוב
300	ג'לג'וליה	64	18	73	19
301	ג'לג'וליה	10	18		19
302	תיכון טכנולוגי כפר קאסם	64	17	98	19
303	תיכון מקיף כפר קאסם	64	17		19
304	עמל אלטייבה	64+10	21	71	24
307	טירה מחוננים	64	5	17	5

לאחר העיון המדגמי בחשבונות הקבלן וזאת בכדי להבין את סיבת ההפרש החיובי שמטיב עם הרשות התברר שמשרד החינוך שמתקצב פר קפיטא תיקצב במספר ימים גדול ממה שבוצע בפועל וכן יעילות בהפעלת ההסעות גרמה לעודף לעיל כאשר בהסעה כמות התלמידים מלאה עד תום מה שמאפשר תקצוב מכסימאלי ממשרד החינוך שמתקצב פר תלמיד

התייחסות מחלקת החינוך ההפרש בימים נבע מכך שמשרד החינוך אינו דרש פירוט ימי הסעה בפועל, יש לציין שבמסלול 304 בטבלה לעיל התבקשה הגדלה מחברת משק וכלכלה להוספת רכב נוסף מיניבוס.



יא. הסעות תלמידים בחינוך המיוחד

יא(1) רקע

1) המשרד משתתף בהוצאות הסעה של תלמידי החינוך המיוחד גילאי 3-21 לבתי ספר רשמיים, לבתי ספר מוכרים שאינם רשמיים ולגני ילדים, על פי החלטת ועדת השמה/ערר וועדת שיבוץ ובכפופות לאישורי ועדת ההסעות המחוזית. המשרד אינו משתתף בהוצאות ההסעה של תלמידים נכים ותלמידי החינוך המיוחד לטיפולים רפואיים, פרא-רפואיים, שיקומיים וכיו"ב. כמו-כן, המשרד אינו משתתף בהוצאות הסעה המתחייבות משהיית תלמידי החינוך המיוחד במועדוניות, בצהרונים וכיו"ב ומהארכת מסגרת הלימודים שלהם. זאת למעט מועדוניות של משרד הרווחה לתלמידי החינוך המיוחד הסובלים מפיגור שכלי, בינוני או קשה. במקרים אלה קיים הסדר בין משרד החינוך לבין משרד הרווחה, ולפיו המשרד משתתף בעלויות הסעת התלמידים כאשר הן מאורגנות ומבוצעות על-ידי הרשות המקומית.

2) הסעת תלמיד בחינוך המיוחד תאושר על סמך החלטת ועדת שיבוץ הפועלת ברשות המקומית שהתלמיד מתגורר בתחומה. לצורך קביעת זכאות תלמיד חינוך מיוחד להסעה ו/או לליווי תשתמש הרשות בטופס ועדת השמה ממוחשב מתוך מערכת ועדות ההשמה האינטרנטית. החל משנת הלימודים התשע"ד לא מתקבלים טופסי ועדת השמה שאינם ממוחשבים.

3) הסעת תלמיד שעבר ועדת שילוב מוסדית תאושר על סמך החלטת ועדת השילוב.

4) תלמידי החינוך המיוחד, הסובלים מהלקויות הקשות המפורטות להלן, זכאים להסעה גם ללא ועדת השמה. זאת על פי התקנות שהתווספו לסעיף 7 בחוק החינוך המיוחד, המקנות להורים את הזכות לרשום את ילדם בעל הצרכים המיוחדים במוסד לחינוך מיוחד גם ללא ועדת השמה, בתנאי שקיום הלקות אצל התלמיד אושר על-ידי

אנשי המקצוע הרלוונטיים לכל לקות בהתאם לפירוט בתקנות החינוך המיוחד (רישום ילדים בעלי צרכים מיוחדים במוסד לחינוך מיוחד בלא ועדת השמה), התשס"ו-2005:

(א) כל סוגי הפיגור, למעט פיגור קל

(ב) אוטיזם / PDD

(ג) הפרעות נפשיות

(ד) שיתוק מוחין או נכות פיזית, בתנאי שמתווספת אליהם לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן

(ה) חירשות או כבדות שמיעה, בתנאי שמתווספת אליהן לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן

(ו) עיוורון או לקות ראייה, בתנאי שמתווספת אליהם לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן.

(5) תלמידים נכים או מוגבלים עקב תאונה או מחלה הלומדים במוסדות חינוך רשמיים

(א) תלמיד שנפגע בתאונה או הסובל ממחלה, למעט תאונת דרכים, ובידו אישור רפואי מנומק ומפורט כי אינו יכול להגיע לבית הספר בכוחות עצמו, זכאי להסעה. באישור הרפואי יצוין משך הזמן שהאישור תקף לגביו.

(ב) חוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות בעלי מוגבלות, התשנ"ד-1994 מחייב את הרשות המקומית להסיע ילד נכה למוסד החינוכי שהוא לומד בו, ללא קשר לסיבת נכותו וללא קשר לשאלה אם מדובר במוסד רשמי או מוכר שאינו רשמי.



ג) במקרה של נכות עקב תאונת דרכים הרשות המקומית רשאית לתבוע את החזר הוצאות הנסיעה מחברת הביטוח של הרכב המעורב בתאונה.

ד) תלמידים נכים, הלומדים בבתי ספר רגילים, ואשר עקב נכותם אינם מסוגלים להגיע בכוחות עצמם לבית הספר, זכאים להסעה ללא קשר למרחק.

6) ההסעות בחינוך המוכר שאינו רשמי תטופלנה ותאושרנה על ידי האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי במשרדנו, בהתאם להנחיות המפורסמות על-ידו, ולפיכך לא תטפלנה בהן הוועדות המחוזיות. זאת למעט הסעות של תלמידי החינוך המיוחד המופנים ללימודים במוסדות לחינוך מיוחד מוכרים שאינם רשמיים (ראה ב-ג' לעיל), וכן למעט תלמידים נכים הלומדים במוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים. לענין הוראה זו "נכה" הוא מי שאושר על ידי המוסד לביטוח לאומי כי הוא נזקק להסעה בשל מגבלת ניידות.

7) במקרים שבהם מוגשת בקשה להסעת ילדי החינוך המיוחד למוסד מוכר שאינו רשמי מחוץ ליישוב המגורים ויש פתרון לימודי קרוב תינתן השתתפות המשרד רק אם מרחק ההסעה הוא עד 35 ק"מ.



יא(2) היקף הזכאות וההסעות בפועל

להלן נתונים לגבי היקף ההסעות בחינוך המיוחד בשנת הלימודים תשע"ו, עפ"י נתונים שנמסרו לביקורת ע"י אגף חינוך:

סוג תלמידים	כמות זכאים לפי דיווח המועצה כולל מסלולי חופשה/חגים	כמות זכאים מאושר משרד החינוך כולל מסלולי חופשה/חגים	כמות תלמידים זכאית לליווי	כמות תלמידים מלווים בפועל
תלמידי גנ"י	9	9	4	
תלמידי בי"ס יסודי +חט"ב	31	31	16	
תלמידי בי"ס מקיף	8	8	4	28

מועסק ברשות 2 מלוות

יש לציין שבדוח מיתר של משרד החינוך מתקצבת המועצה על פי 27 מלווים לשנת הלימודים תשע"ו

חשוב להבהיר שבטבלה לעיל מספר התלמידים הזכאים להסעה הוא כפול דהיינו הוא כולל כל תלמיד פעמיים וזאת כי מספר התלמידים הזכאים במסלול ההסעה השנתי הוא זהה בזהות ובמות התלמידים המוסעים במסלולי החופשה

התייחסות מחלקת החינוך

שיטת התקצוב של הליווי היא לפי מספר התלמידים, תלמידים הזכאים לליווי הם תלמידים בעלי לקויות קשות. הדיווח לא כלל תלמידים אינם זכאים לליווי לפי קריטריונים של משרד החינוך



יב. ליווי הסעות בחינוך המיוחד

יב(1) כישורי ותפקידי המלווה

מתוקף סמכות שר החינוך לפי סעיפים 2(ב), 7 ו-8 לחוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות, התשנ"ד – 1994 (להלן – החוק), ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת הוא התקין תקנות: "תקנות הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות (כללים להסעה וליווי של פעוטות למעון יום שיקומי וממנו), התשע"ג – 2013"

אשר בתקנה זו פורט

יב(2) דרישות הכישורים ממלווה בהסעות

- (א) מלאו לו 18 שנים לפחות ;
- (ב) הוא בעל ידע בשפה העברית או הערבית או שתיהן, לרבות קרוא וכתוב, לפי העניין ;
- (ג) מצב בריאותו מאפשר את מילוי תפקידו ;
- (ד) יש ברשותו אישור שעבר קורס החייאה כאמור בתקנת משנה(ה)(1).

התייחסות מחלקת החינוך

נמסר ממנהל מחלקת החינוך ששתי המלוות עברו הדרכה של משרדי החינוך שכלל בין היתר קורס החייאה

מומלץ לבקש מהמלוות להסעה לעבור קורס ייחודי עבור עזרה ראשונה והחייאה ולא להסתפק בהדרכת משרד החינוך שכוללת קורסים אלה

יב(3) אלה תפקידי המלווה:

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 71 ; התשנ"ז, עמ' 43 ; התשס"ב, עמ' 525



א) המלווה ידאג לשלומו של פעוט עם מוגבלות, יהיה קשוב לצרכיו וישמור על ציודו ;

ב) המלווה לא ישאיר פעוט עם מוגבלות ברכב ההסעה ללא פיקוח והשגחה ;

ג) המלווה יודא לפני תחילת ההסעה, שיש בידיו רשימת הפעוטות המיועדים לנסוע באותה הסעה כאמור בתקנה 4(ה), שמסרה לו הרשות המקומית ; המלווה אחראי לכך שכל הפעוטות המיועדים לנסוע בהסעה ייאספו לפי הרשימה האמורה ;

ד) המלווה יושיב כל פעוט במושב הבטיחות, יהדק את מושב הבטיחות למושב הרכב, יחגור כל פעוט במושב הבטיחות, וידאג כי הפעוטות ישבו נינוחים, בטוחים וחגורים במושבי הבטיחות במהלך ההסעה ;

ה) המלווה יודא שאין ברכב כל חפץ שעלול לפגוע בפעוטות עם מוגבלות המוסעים בו, וידאג שכל חפץ כבד ברכב שמוסע בו פעוט עם מוגבלות יהיה רתום למושב פנוי או למהדקים ברצפת הרכב ;

ו) המלווה יהיה נוכח במשך כל ההסעה והוא ישב חגור בחגורת בטיחות במקום שממנו יוכל לראות את כל הפעוטות בהסעה בקשר עין ישיר ולגשת אליהם ; נוצר מצב שמחייב את המלווה לקום ממקומו במהלך הנסיעה, ידווח על כך לנהג הרכב ויבקש ממנו לעצור את הרכב בצד הדרך עד אשר ישוב למקומו ;

ז) המלווה ידאג כי בעת הגעת ההסעה למעון היום השיקומי, כל פעוט המיועד להגיע לאותו מעון יורד מהרכב, יימסר לידי איש צוות של המעון אשר יגיע למקום חניית הרכב ויכניס את הפעוט עם מוגבלות לתוך המעון ;

ח) המלווה יוריד את הפעוט עם מוגבלות מהרכב מדלת שאינה פונה לכיוון הכביש ;

ט) המלווה ידאג כי בתום שהיית הפעוט במעון יום שיקומי, יועלה הפעוט על רכב ההסעה, לאחר שאיש צוות מהמעון ליווה אותו למקום חניית רכב ההסעה ; בהגעת ההסעה למקום הורדתו של הפעוט, ימסור המלווה את הפעוט לידי האחראי עליו או אדם אחר שהאחראי אישר מראש ; לא נמצא במקום האחראי או אדם אחר כאמור, לא יורד הפעוט מההסעה, והמלווה יצור קשר עם הממונה ברשות המקומית ויפעל לגבי הפעוט לפי הנחיותיו ;

י) המלווה של פעוט עם מוגבלות בעל צרכים מורכבים יוודא, אחת לחודש לפחות, את תקינות ערכת ההחייאה הבסיסית ברכב ההסעה שיוסע בו הפעוט.

יא) המלווה ידווח למנהל המעון ולממונה על כל אירוע חריג שמתרחש במהלך ההסעה, ומנהל המעון ידווח על האירוע האמור למפקח ולאחראי על הפעוטות עם מוגבלות שנסעו באותה הסעה, סמוך ככל האפשר להתרחשותו ולא יאוחר מ-24 שעות לאחר שאירעו ; לעניין זה יראו כאירוע חריג גם אי מילוי אחת מהדרישות המפורטות בתקנה 2.

יב) בסיומה של ההסעה, יבדוק המלווה את רכב ההסעה ויוודא שלא נותר בו פעוט ;

יג) מלווה הרואה כי אינו מסוגל לקיים הוראות תקנה זו בתחילת ההסעה, במהלכה או בסיומה, ידווח על כך לממונה ויפעל על פי הנחיותיו ;



יב(4) הרשות המקומית תדאג לכך שכל מלווה יעבור –

א) קורס עזרה ראשונה לרבות בנושא החיאה, סמוך ככל האפשר לפני כניסתו לתפקיד, ולאחר מכן אחת לשלוש שנים לפחות;

ב) השתלמות מקצועית לפי תוכנית שיכינו במשותף המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים והמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שכל אחד מאלה הסמיכו לעניין זה.

לא קיים במועצה הסכמי העסקה חתומים עם המלווים שמגדירה את חובותיהם ותפקידיהם כמפורט לעיל

אף על פי זאת מתקיימת ישיבה בטרם תחילת שנת הלימודים עם המלוות והנהגים בהסעות שבמהלך ישיבה זו מרענן מנהל מחלקת החינוך את הנהלים ותפקידי המלווה.



התייחסות מנהל מחלקת החינוך

מנהל מחלקת החינוך מציג את תפקידה ואחריותה של המלווה, בין היתר:

1. שעות ההתייצבות של המלווה בעת האיסוף והפיזור של התלמידים
2. מיקום הישיבה במהלך ההסעה
3. בדיקת נוכחות של התלמידים בהתאם לרשימה שהיא מקבלת בתחילת שנה
4. מוסבר למלווה שהיא החוליה המקשרת בין המועצה לבין ההורים ובית הספר, וזאת כאשר מתרחשות בעיות התנהגות או היעדרויות בהסעה
5. קבלת הילד להסעה והשבתו בכיסא כאשר היא מוודא שהוא חגור

מומלץ לציין בהסכמי ההעסקה עם המלווים את כל חובותיהם כפי שנקבעו בתקנות, ובכלל זה לוודא שהורדת תלמידים אינה מתבצעת במקומות מזדמנים ולא מתוכננים, ולדווח למחלקת החינוך במועצה על כל אירוע חריג במהלך ההסעה, ולהחתים כל מלווה על כך שקרא את ההנחיות והבין את תוכן.



נמצא כי מחלקת החינוך לא הכינה נוהל כתוב לביצוע עבודתם של מלווי ההסעות בחינוך המיוחד, כאשר המחלקה מסתפקת בישיבה השנתית

מומלץ לחייב את המלווים בהסעות להגיש טופס המכיל את ההתנהלות השוטפת בהסעות לרבות התייחסות לעמידת הנהגים בזמנים בעת האיסוף והפיזור של התלמידים ואם עצם הנסיעה היא מכבדת את חוקי התנועה, ואם קרו מקרים חריגים בהסעה

התייחסות מנהל מחלקת החינוך

באשר להמלצה להחתים את המלוות על כל חובותיהם כפי שנקבעו בתקנות, הנושא ייבדק.

באשר להמלצתך לגבי ההתנהלות בכתב – רוב ההתנהלות היא טלפונית ובהודעות טלפוניות ואם יש משהוא חריג בלבד, הן מתבקשות להגיש מסמך בכתב



יג. שיבוץ ותכנון מסלולי הסעה

משימת השיבוץ של התלמידים הזכאים למסלולי ההסעות בחינוך המיוחד הינה מורכבת, עקב הצורך לתת מענה מיטבי לדרישות שונות, כגון: ריכוז אזורים גיאוגרפיים להסעה, שעות סיום שונות במוסדות החינוך, התאמת רכב ההסעה למוגבלויות התלמיד, מגבלת כמות המוסעים ברכב, שילוב מספר תלמידים בעלי זכות ליווי ע"י מלווה אחד, ועוד.

לביקורת נמסר כי תכנון מסלולי ההסעות מתבצע על ידי מנהל מחלקת החינוך בשיתוף עם המפקחת לחינוך מיוחד, על סמך נתוני הגורמים הבאים: הודעות ועדות ההשמה לגבי שיבוץ תלמידים חדשים במוסדות של החינוך המיוחד, המגיעות במהלך החודשים מאי-יוני. ההודעות כוללות את פרטי התלמיד, כתובת מגוריו וכתובת המוסד החינוכי בו שובץ.

רשימות שמיות המתקבלות מהנהלות בתי הספר לגבי תלמידים שימשיכו ללמוד במוסד בשנת הלימודים העוקבת, אשר מגיעות, ברובן, במהלך חודש יולי מידי שנה.

רשימה פרטנית של זכאים להסעות בחינוך המיוחד במחלקת החינוך, הכוללת את פרטי המוסד החינוכי, וצרכים נוספים של התלמיד כגון מלווה או ציוד הסעה מיוחד.

על סמך המידע האמור, נערך תכנון ושיבוץ ידני ראשוני של התלמידים במערך החינוך המיוחד, לקווי ההסעה השונים. תוצאת פעילות זו הינה רשימה של קוים / מסלולים להם נדרש לתת מענה בשנה"ל הבאה. תכנון זה הינו תוצר ראשוני והוא עשוי להשתנות בהתאם לשינויים בשיבוצי התלמידים למוסדות החינוך השונים בהתקרב שנת הלימודים.



על בסיס רשימת הקווים ובהתאם לתוקף ההסכם עם הזכיינים הקיימים, מאותרים מסלולים חדשים להם לא קיים מענה במערך ההסעות של השנה החולפת. למסלולים אלו המועצה מבקשת הגדלה מהחברה למשק וכלכלה שהיא מפרסמת מכרז לקבלת הצעות, לרוב במהלך חודש יולי. עד לסוף חודש אוגוסט מידי שנה, המועד בו תחלנה ההסעות לפעול, נדרשת המועצה לסיים את הליכי המכרז ולחתום על הסכמי התקשרות עם המסיעים.

לאחר תחילת שנת הלימודים נערכים לעיתים שינויים בשיבוצי תלמידים למוסדות החינוך, וכתוצאה מכך יתכנו שינויים במערך ההסעות. לא פעם קורה שהמכרז כולל רשימה של קווים/מסלולים, שבהמשך מסתבר כי אין בהם צורך והם לא יופעלו. במידה והשינויים מחייבים תוספת מסלול, הם יתורגמו לבקשה לקבלת הצעות מחיר מהחברה למשק וכלכלה

הביקורת בחנה את נתוני התלמידים המדווחים בהסעות החינוך המיוחד כפי שבוצע השיבוץ המוצגים לעיל, מהם עולה כי קיים ארבעה תלמידי חינוך מיוחד בשנת הלימודים תשע"ו כלל לא נכללו בדיווח למרות היותם זכאים לקבלת ההסעה

שם תלמיד	יעד מוסד חינוכי
ר.ב.	חט"ב אלחיאת
ע.ב.	חט"ב רבין
ע.א.	מקיף כפר קאסם
ר.מ.	רנד אבו גוש לחנ"מ



התייחסות מחלקת החינוך

התלמידים ע.א ו- ר.ב – נסעו על פי החלטת ההורים בהסעת החינוך הרגיל עם תלמידי התיכון שמוסעים לכפר קאסם

התלמיד ע.ב – הפסיק ללמוד בפתח תקווה, ולא למד כלל בשנה"ל תשע"ו

התלמיד ר.מ- לומד בפנימייה ונוסע פעם בחודש כל פי החלטת ההורים והמלצת בית הספר



י.ד. רשימת מסלולים

להלן פירוט 11 מסלולים ההסעה בחינוך המיוחד בשנת הלימודים תשע"ו, עפ"י נתוני
אגף החינוך:

מועד הסעה	מסלול	כיוון		מחירי הסעה		ימי נסיעה		תשלום		
		כיוון קטלוג	כיוון דיווח	קטלוג יומי (ללא מע"מ)	דיווח מחיר יומי לפני מע"מ לתשע"ו	ימי נסיעה (קטלוג)	ימי נסיעה נדרש	סה"כ עלות לקו בקטלוג כולל מע"מ	סה"כ שנתי דיווח	הפרש לתשל ום
הסעות חינוך מיוחד - שנתי	100700	1	1	398	398	185	185	68,978.11	68,978.11	-
	100701	1	1	398	398	185	185	68,978.11	68,978.11	-
	100703	2	2	80	80	222	222	33,274.88	33,274.88	-
	100704	2	2	80	80	220	220	32,975.36	32,975.36	-
	100707	2	2	130	130	185	185	36,395.52	36,395.52	-
הסעות חינוך מיוחד - חופשות חגים	200700	0	1	398	398	29	29	10,803.30	10,803.30	-
	200701	0	1	398	398	29	29	10,803.30	10,803.30	-
	704000	0	2	80	80	53	53	7,937.30	7,937.30	-
	707000	0	2	80	130	53	53	12,898.10	12,898.10	-
				סה"כ				283,043.98	283,043.98	-

הערות לטבלה:

- (1) במסלול 100707 המסיע למוסדות אלאימאן 428011; מיוחד אל מנאר 428029;
בימים א,ב,ג,ד,ה דווח סך של 185 ימים כאשר התקבל בתקצוב 185, יתרה
מזאת ככל הנראה נפלה טעות בדיווח המחלקה כאשר תעריף האיסוף דווח ב-
80 ש' ותעריף הפיזור דווח ב- 130 ש', למרות הטעות בדיווח תקצב את
המועצה לפי הגבוה בין שני התעריפים.



2) בשונה משנת הלימודים תשע"ז, למרות שדווחו שני המסלולים 710, 702 המועצה לא קבלה את התקצוב בגינם

התייחסות מחלקת החינוך

לגבי סעיף (1) להערות לעיל, אנו ניקח לתשומת לבנו, להעביר את הדיווחים בקרה נוספת
לגבי סעיף (2) התלמידים שמוסעים במסלולים 702,710 לא הוסעו במסגרת הסעות לחינוך מיוחד בשנת הלימודים תשע"ז על פי החלטת ההורים, מה שהשתנה משנת הלימודים תשע"ז



טו. המלצות

1. מומלץ להכין נוהל עבודה בכתב, המקיף את כלל נושא הסעות לתלמידים במישור המנהלי והמישור הבטיחותי בתיאום עם קב"ט הרשות
2. ככל שהעניין יהא אפשרי – עדיף שהמזכירה במחלקת החינוך תעבור השתתפות בקורס או השתלמות בנושא הסעות לתלמידים
3. מומלץ שמחלקת החינוך ירענן בנוהל בכתב לכל מנהלי מוסדות החינוך לגבי הנחיות חוזר מנכ"ל הקשור אליהם.
4. מומלץ לקבל בתחילת שנת לימודים שמות מסודרים, לרכז ההסעות במוסדות הלימוד אליהם מוסעים התלמידים – שיפקחו על הורדת והעלאת התלמידים להסעות
5. מומלץ להפיץ בחודשי הקיץ חוזר להורים בנושא הסעות תלמידים לבתי הספר, בחוזר האמור מביאים לידיעת ההורים מועדי ונהלי הרישום להסעות, ופורטו הכללים לביצוע ההסעות, מסלולים ורשימת תחנות איסוף
6. מומלץ להחתים את המלוות על הסכמי העסקה שמגדירה את חובותיהם ותפקידיהם כמפורט בחוזר מנכ"ל ולא להסתפק בישיבות המתקיימות בתחילת שנה



-
7. מומלץ לקבל מהמלוות להסעת החינוך מיוחד דיווח שוטף בכתב על התנהלות היומית של ההסעה, תוך מתן דגש על אירועים חריגים
8. מומלץ לערוך בדיקה במהלך שנת הלימודים על תקבולי ההסעות ממשרד החינוך לאותה שנה, וליצור קשר עם אחראית ההסעות ממשרד החינוך ככל שיש בכך צורך
9. מומלץ לבצע ביקורי פתע על המסיעים במהלך שנת הלימודים
10. מומלץ לקיים שגרת בדיקות ודיווחים מהשטח על מערך ההסעות